

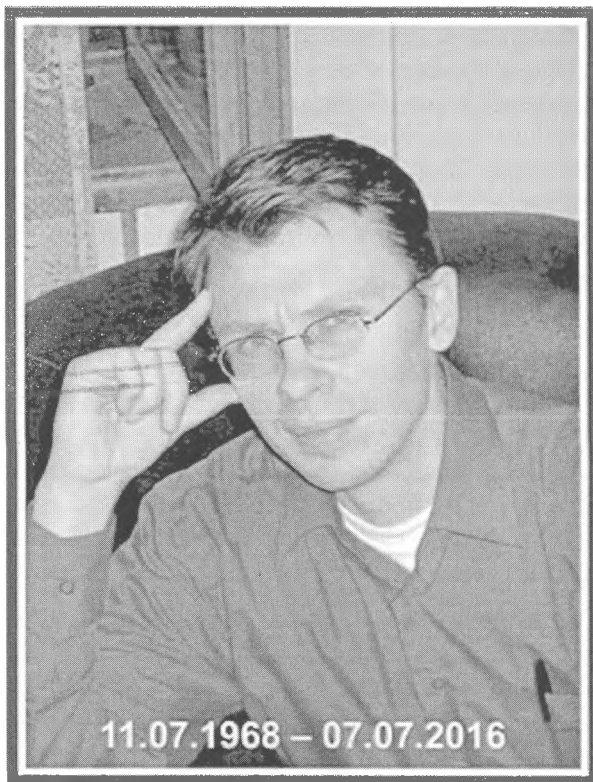
СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ СЕРГІЯ ВІКТОРОВИЧА КОНЧА

7 липня 2016 р., після важкої хвороби, у віці 48 років пішов із життя Сергій Вікторович Конча.

Народився вчений 11 липня 1968 р. у м. Шостка Сумської обл., де отримав середню освіту. Після школи три роки працював слюсарем на заводі, а в 1987—1990 рр. перебував на військовій службі. У 1990 р. С.В. Конча вступив на історичний факультет Київського університету ім. Т. Шевченка, який закінчив із відзнакою в 1995 р., отримавши спеціальність «історик-археолог, викладач історії». У листопаді того ж року він став аспірантом Інституту українознавства свого вишу. У 1999 р. дослідник захистив кандидатську дисертацію на тему «Походження індоєвропейців: аналіз концепцій». З 2000 р. С.В. Конча працював на посаді наукового співробітника, а з 2009 р. — старшого наукового співробітника Центру українознавства Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Водночас із 2000 р. він був викладачем магістерської програми «Археологія та давня історія України» Національного університету «Киево-Могилянська академія». У 2000-х рр. С.В. Конча був науковим секретарем семінару «Походження та давня історія індоєвропейських народів» Інституту археології НАН України.

Попри те, що більшість сучасних дослідників (переважно зарубіжних) певною мірою включає територію України до прабатьківщини індоєвропейців, індоєвропейстика, на жаль, ще не стала пріоритетною проблематикою для українських археологів, палеоетнологів і лінгвістів. 20 років тому ця обставина була причиною затвердження аспіранту С.В. Кончі дисертаційної теми, присвяченої пошукам витоків індоєвропейської сім'ї народів. Вибір виявився вдалим — індоєвропейстика стала головною темою наукової діяльності С.В. Кончі до останніх днів його життя. Дослідника можна вважати першим фаховим індоєвропейстом в історії української науки. В Україні немає фахівця, який би так глибоко і всебічно володів величезною різномовною літературою з індоєвропейстики, і так продуктивно працював у

©Л.Л. ЗАЛІЗНЯК, 2016

цій складній галузі науки. Його численні праці з питань походження та ранньої історії індоєвропейців відомі фахівцям далеко за межами України.

Дослідник активно контактував зі знаним російським археологом-теоретиком Л.С. Клейном. Мабуть доречно навести слова авторитетного вченого про смерть С.В. Кончі: «Для мене це був важкий удар. Ми багато і плідно спілкувалися, Сергій приїздив до мене, ми активно переписувалися, я отримував від нього цінні поради і критику... Сергій Конча був надзвичайно талановитим дослідником, сміливим і проникливим. Його головними темами були походження індоєвропейців та індоєвропейська міфологія. Для нього було характерне критичне ставлення до популярних теорій, відсутність схиляння перед авторитетами та здорове, тверезе зважування фактів. При всьому тому він був людиною скромною, дружньою і невибагливою. За освітою історик, в археології він був учнем Л.Л. Залізняка, а мовознавство опа-

новував самостійно, але дуже ретельно. У нього не було комплексу дилетанта-самоучки. Суворі методичні принципи були його коником... Це був вчений, який зробив значний внесок в індоєвропеїстику... Зараз перед нами (перш за все, перед українськими колегами) поставлене завдання — зібрати і зберегти все зроблене Сергієм Кончею».

С.В. Конча — автор понад 80 наукових публікацій, у тому числі двох колективних та однієї індивідуальної монографії (Билинний Ілля Муромець: витоки та еволюція епічного пер-

сонажу. — К., 2016). Окрім численних статей з індоєвропеїстики до спадщини померлого належать публікації з україногенези, культурогенези, історії України.

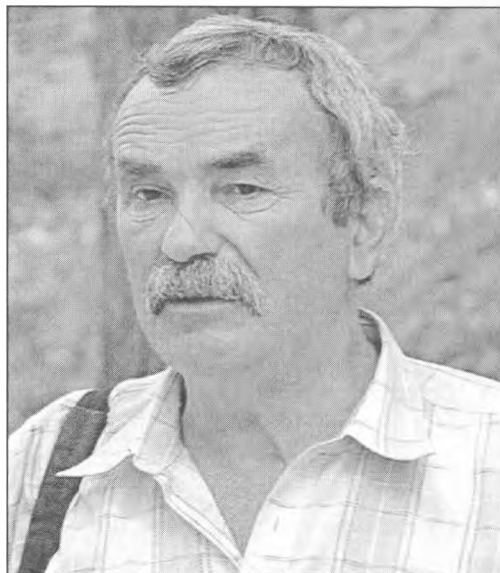
Передчасна смерть молодого дослідника перервала роботу над його монографічною працею з проблеми походження та розселення індоєвропейських народів. Публікація наукової спадщини вченого — актуальне питання для його колег і друзів, які пам'ятають Сергія Вікторовича як скромну, дружню людину та відданого науці дослідника.

Л.Л. ЗАЛІЗНЯК

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ МИХАЙЛА АНДРІЙОВИЧА ФИЛИПЧУКА

19 грудня 2015 р. Михайлу Андрійовичу Филипчуку виповнилося 60 років. Родина, друзі, колеги і знайомі щиро вітали його з ювілеєм. Вчений викладав на історичному факультеті Львівського національного університету ім. І. Франка, працював над докторською дисертацією, брав участь в організації заповідника «Давній Пліснеськ», відкрив новий польовий археологічний сезон. А за півроку, 31 липня 2016 р., Михайла Андрійовича не стало. Відійшов у вічність кандидат історичних наук, доцент, директор Інституту археології ЛНУ ім. І. Франка, відомий український археолог-славіст, дослідник однієї з найважливіших пам'яток середньовічної доби України та Європи — Пліснеського археологічного комплексу.

М.А. Филипчук народився в с. Потічок Снятинського р-ну на Івано-Франківщині. У 1982 р. закінчив історичний факультет Чернівецького державного університету ім. Ю. Федьковича. Ще під час навчання в університеті познайомився з двома авторитетними археологами-славістами — Б.О. Тимощуком та І.П. Русановою, завдяки яким почав пізнавати археологію. М.А. Филипчук спочатку працював завідувачем археологічного сектора Чернівецького музею народної архітектури та побуту (1983 р.), згодом — науковим співробіт-

ником Івано-Франківського краєзнавчого музею (1984 р.), викладав у Виноградівському політехнікумі та СПТУ № 34 (1984—1986 рр.). У 1987 р. він переїхав до Львова. Протягом 1987—2000 рр. М.А. Филипчук обіймав посаду наукового співробітника відділу археології Інституту суспільних наук ім. І. Крип'якевича (нині — Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України). У 1996 р. учений захистив кандидатську дисертацію на тему «Слов'янські поселення VIII—X ст. в Українському Прикар-

© Н.Я. СТЕБЛІЙ, П.М. ДОВГАНЬ, 2016